

Historia literatury polskiej: literatura romantyzmu i pozytywizmu - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia literatury polskiej: literatura romantyzmu i pozytywizmu
Kod przedmiotu	09.2-WH-FP-HLP-B-1/5-K-S14_pNadGen2YPD4
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	8
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- prof. dr hab. Marta Ruszczyńska - dr Aneta Narolska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Konwersatorium	60	4	-	-	Zaliczenie
Wykład	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

Wiedza: Poszerzenie i uporządkowanie wiedzy o literaturze doby romantyzmu i pozytywizmu w perspektywie historycznej i kulturowej.

Umiejętności: Kształtowanie umiejętności rozpoznawania charakterystycznych cech literatury XIX wieku oraz wykształcenie umiejętności analizy i interpretacji tekstów literackich w obrębie obu epok.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu historii literatury polskiej.

Zakres tematyczny

Wykład:

- Przełom romantyczny w Polsce. Próba periodyzacji.
- Romantyzm, biedermeier i realizm.
- Biografia romantyczna w świetle literatury i legendy.
- Wzorce liryki romantycznej.
- Dramat i teatr romantyczny.
- Romantyczny historyzm i historiozofie.
- Oblicza regionalizmu. Szkoły literackie.
- Romantyzm krajowy i emigracyjny.
- Powieść w okresie romantyzmu.
- Pozytywizm. Epoka i prąd.
- Powieść i nowela lat 1864-1880.
- Poetyka powieści dojrzałego realizmu.
- Polska powieść i dramat naturalistyczny wobec największych dokonań europejskich.
- Sienkiewicz i Kraszewski. Dwa modele powieści historycznej.
- Liryka pozytywistyczna ze szczególnym uwzględnieniem parnasizmu. Próba syntezy XIX wieku.

Konwersatorium:

- Ballada romantyczna (A. Mickiewicz: *Ballady i romanse*).
- Powieść poetycka (A. Malczewski: *Maria*; S. Goszczyński: *Zamek kaniowski*).
- Dramat romantyczny (A. Mickiewicz: *Dziady*; Z. Krasiński: *Irydion*; J. Słowacki: *Balladyna*).
- Poezja romantyczna (A. Mickiewicz: *Sonety krymskie*, *Liryki łozańskie*).
- Romantyczny poemat (A. Mickiewicz: *Pan Tadeusz*; J. Słowacki: *Beniowski*).
- Romantyczna powieść historyczna (Z. Krasiński: *Agaj-Han*).
- Romantyczna powieść paraboliczna (N. Żmichowska: *Poganka*).
- Powieść protorealistyczna (J. I. Kraszewski: *Ułana*; J. Korzeniowski: *Kollokacja*).
- Powieść biedermeierowska (W. Wolski: *Domek przy ulicy Głębokiej*).

- 10. Pozytywistyczna powieść tendencyjna (E. Orzeszkowa: *Marta*).
- 11. Powieść dojrzałego realizmu (B. Prus: *Lalka*).
- 12. Powieść naturalistyczna (A. Sygietyński: *Na skałach Calvados*; A. Dygasiński: *Zajęć*; G. Zapolska: *Kaśka Kariatyda*).
- 13. Powieść historyczna (H. Sienkiewicz: *Quo vadis*).
- 14. Powieść przełomu pozytywistyczno-modernistycznego (H. Sienkiewicz: *Bez dogmatu*).
- 15. Nowelistyka pozytywistyczna (H. Sienkiewicz, A. Świętochowski, M. Konopnicka, E. Orzeszkowa, B. Prus).

Metody kształcenia

Wykład: wykład analityczny, wykład problemowy, praca z tekstem źródłowym.

Konwersatorium: wykład konwersatoryjny, samodzielna praca z lekturą, dyskusja.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową o procesie historycznoliterackim oraz podstawowych założeniach ideowych i estetycznych XIX wieku	KFP1_W06	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium	- Wykład - Konwersatorium
student charakteryzuje podstawowe utwory dziewiętnastowiecznej literatury polskiej	KFP1_W07	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium - odpowiedź ustna	- Wykład - Konwersatorium
student charakteryzuje twórczość wybitnych polskich pisarzy XIX wieku	KFP1_W08	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - referat	- Wykład - Konwersatorium
student rozpoznaje i rozróżnia gatunki i rodzaje tekstów literackich XIX wieku	KFP1_U13	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium - odpowiedź ustna	- Wykład - Konwersatorium
student dokonuje analizy i interpretacji dziewiętnastowiecznego tekstu literackiego z zastosowaniem typowych metod, uwzględniając kontekst społeczny i historycznokulturowy	KFP1_U14	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - kolokwium - odpowiedź ustna	- Wykład - Konwersatorium
student ma świadomość posiadanej przez siebie wiedzy z zakresu dziewiętnastowiecznej literatury polskiej, posiadanych umiejętności analityczno-interpretacyjnych, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się	KFP1_K01	dyskusja	Konwersatorium

Warunki zaliczenia

Wykład: zdanie egzaminu.

Konwersatorium: ocena odpowiedzi ustnych, zaliczenie referatu, zaliczenie kolokwiiów, ocena udziału w dyskusji.

Literatura podstawowa

Bachórz J., *Grupy literackie w Królestwie Polskim w okresie międzypowstaniowym*, [w:] *Obraz literatury polskiej. Literatura krajowa w okresie romantyzmu 1831-1863*, red. M. Janion, t.2, Warszawa 1988, s. 87-134.

Bachórz J., *Poezja a powieść. Romantyzm a realizm*, [w:] *Obraz literatury polskiej. Literatura krajowa w okresie romantyzmu 1831-1863*, red. M. Janion, t.3, Warszawa 1992, s. 9-46.

Bujnicki T., *Pozytywista Sienkiewicz. Linie rozwojowe pisarstwa autora „Rodziny Połanieckich”*, Kraków 2007.

Fabianowski A., *"Powieść nie skończona..." - pułapki romantycznego autobiografizmu*, [w:] *Autobiografizm - przemiany, formy, znaczenia*, red. H. Gosk, A. Zieniewicz, Warszawa 2001, s.87-103.

Janion M., Żmigrodzka M., *Romantyzm i historia*, Warszawa 1978.

Kowalczykowa A., *Dramat i teatr romantyczny*, Warszawa 1997.

Kubiak J., *Biedermeier*, [w:] *Słownik polskiej krytyki literackiej 1764-1918. Pojęcia – terminy – zjawiska – przekroje*, red. nauk. J. Bachórz, G. Borkowska, T. Kostkiewiczowa, M. Rudkowska, M. Strzyżewski, t.1, Toruń-Warszawa 2016, s. 66-76.

Kulczycka-Saloni J., *Literatura polska lat 1876-1902 a inspiracja Emila Zoli. Studia*, Wrocław 1974.

Markiewicz H., *Pozytywizm*, Warszawa 1980.

Martuszevska A., *Poetyka polskiej powieści dojrzalego realizmu (1876-1895)*, Wrocław 1977.

Martuszevska A., *Pozytywistyczne parabole*, Gdańsk 1997.

Piwińska M., *Złe wychowanie: fragmenty romantycznej biografii*, Warszawa 1981.

Powieść historyczna dawniej i dziś, red. R. Stachura, T. Budrewicz, B. Faron, przy współpracy K. Gajdy, Kraków 2007.

Ruszczyńska M., *Szkoła literacka*, [w:] *Słownik polskiej krytyki literackiej 1764-1918. Pojęcia – terminy – zjawiska – przekroje*, red. nauk. J. Bachórz, G. Borkowska, T. Kostkiewiczowa, M. Rudkowska, M. Strzyżewski, t.2, Toruń-Warszawa 2016, s. 605-610.

Słownik literatury polskiej XIX wieku, red. J. Bachórz, A. Kowalczykowa, Wrocław 1994.

Witkowska A., Przybylski R., *Romantyzm*, Warszawa 1997.

Literatura uzupełniająca

Bachórz J., „Realizm bez chmurnej jazdy”. *Studia o powieściach Józefa Korzeniowskiego*, Warszawa 1979.

Bachórz J., *Od romantyzmu do powieści tendencyjnej*, [w:] *Studia o narracji*, red. J. Błoński, Wrocław 1982, s. 163-175.

Bujnicki T., *Sienkiewicz czyta i pisze*, [w:] idem, „Trylogia” w kontekstach, Kraków 2019, s.11-73.

Dopart B., *Regiony*, [w:] idem, *Polski romantyzm i wiek XIX. Zarysy, rekonesanse*, Kraków 2013, s.103-173.

Fita S., „Pozytywista ewangeliczny”. *Studia o Bolesławie Prusie*, Lublin 2008.

Janion M., *Druga i trzecia generacja romantyków*, [w:] eadem, *Gorączka romantyczna*, Warszawa 1975, s.112-140.

Janion M., *Zygmunt Krasiński. Debiut i dojrzałość*, Warszawa 1962.

Kowalczykowa A., *Słowacki*, Warszawa 1999.

Maciejewski J., *Przedburzowcy. Z problematyki przełomu między romantyzmem a pozytywizmem*, Kraków 1971.

„Maria” i Antoni Malczewski. *Kompendium źródłowe*, oprac. H. Gacowa, przedm. J. Maciejewski, Wrocław 1974.

Matuszek G., *Naturalistyczne dramaty*, Kraków 2008.

Mazur A., *Parnasizm w poezji polskiej drugiej połowy XIX wieku i początku XX wieku*, Opole 1993.

Skuczyński J., *Odmiany form dramatycznych w okresie romantyzmu. Słowacki – Mickiewicz – Krasiński*, Toruń 1993.

Sobieraj T., *Fabuly i „światopogląd”*. *Studia z historii polskiej powieści XIX-wiecznej*, Poznań 2004.

Tomkowski J., *Mój pozytywizm*, Warszawa 1993.

Witkowska A., *Mickiewicz. Słowo i czyn*, Warszawa 1975.

Woźniakiewicz-Dziodos M., *Między buntem a rezygnacją. O powieściach Narcyzy Żmichowskiej*, Warszawa 1978.

Wyka K., *Cyprian Norwid. Studia, artykuły, recenzje*, Kraków 1989.

Żmigrodzka M., *Orzeszkowa. Młodość pozytywizmu*, Warszawa 1965.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Aneta Narolska (ostatnia modyfikacja: 01-05-2022 17:05)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ